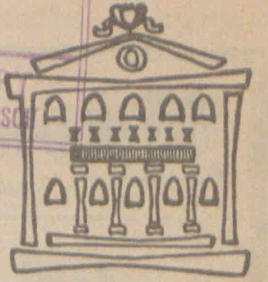


Die Matie

TWEEWEEKLIKSE STELLENBOSSE STUDENTEKOERANT
UITGEGEE ONDER BESKERMING VAN DIE SR



Jaargang XXXII Nr 15 PRYS 10c

VRYDAG 3 NOVEMBER 1978

Debs.

AFRIKANER TOON

REGTE NEIGING



'n Paar van die sowat 300 debutantes wat hulle reeds ingeskryf het om geld in te samel vir USKOR. Hulle mikpunt vir volgende jaar is R68 000. Daar wag ook 'n retoerkaartjie na Europa vir die debutante wat die meeste geld ingesamel het. Indien nog dames belangstel om te sien hoe lyk dit in Europa, kan hulle hul nog steeds inskryf as debutantes by die Karnavalkantoor in die L.S.S.

IN 'n referaat wat seker as die hoogtepunt van die afgelope US-Gesprek simposium beskou kan word, het dr. Herman Giliomee van die Departement Geskiedenis die begrip *Afrikanerskap* omskryf. Interessante gegewens waaruit dit blyk dat die Afrikaner 'n duidelike neiging wég van diskriminasie toon, het aan die lig gekom.

Volgens dr. Giliomee sou daar drie groepe in die land wees wat hul eie siening van Afrikanerskap as die enigste beskou.

Die eerste groep sien die Afrikaner as 'n deur-God-uitgesoekte volk met 'n trotse kulturele erfenis en eenvoudige konserwatiewe waardes. Volgens dié groep sou die enigste weg tot behoud van Afrikaner-identiteit politieke oorheersing deur die Afrikaner self wees. Selfs Afrikaanssprekende Suid-Afrikanners wat nie aanhangers van hierdie ideologie is nie, word nie as "Afrikanners" beskou nie. Dat die Afrikaner sy identiteit slegs deur politieke oorheersing kan behou, is vandag nie meer so 'n gewilde denkrigting onder Suid-Afrikanners nie en hierdie siening word nog net deur 'n minderheidsgroep voorgestaan.

Dit is die mense wat in die eerste plek 'n behoudende gevoel teenoor die Afrikaanse taal en kultuur koester. Hierdie groep sien nie 'n wit vel of sekere geestelike waardes as voorwaarde om as Afrikaner geklassifiseer te word nie. Hulle sien die Afrikanervolk as 'n groep (met reg tot beskerming van sy taal en 'n aandeel in politieke gesag) binne-in 'n Suid-Afrikaanse nasie wat die bruin en swart bevolking insluit.

Hierna het dr. Giliomee met interessante gegewens oor meningsopnames die veranderende houding van die Afrikaner ten opsigte van rasseverhoudinge geskets. Die meningsopnames toon 'n duidelike neiging onder Afrikanners wég van diskriminasie. Hierdie neiging berus egter by die idee dat elke etniese groep sy besondere plek in 'n land wat ons eie is, moet vul.

TÖTEMAYER

Vroeër die middag het dr. G. Töttemeyer, dosent aan die Departement Staatsleer, 'n politieke perspektief van die toekoms van die Derde Wêreld en sy rol op die internasionale toneel geskets.

MEER SELFVERTRoue

Na sy mening sal die huidige jeug in die Derde Wêreld teen die einde van die eeu leiding met meer selfvertroue hanteer. Die huidige neutrale houding sal afgeskud word en nuwe volwassenheid in optrede sal bespeur word.

Volgens dr. Töttemeyer moet ons nog heelwat onstabilliteite vanaf die Derde Wêreld te wagte wees aangesien "dit nog op soek is na sy eie identiteit en rol in internasionale politiek!"

Ook die tweede groep "Afrikanners" beskou leiersposisies op die politieke terrein as primêr vir die behoud van sy identiteit. Hierdie groep beskou alle blankes van Suid-Afrika as Afrikanners en sien die belange en waardes van die Afrikaner as hoogste prioriteit. Hierdie groep, onder wie dr. Connie Mulder, Transvaalse leier van die Nasionale Party tel, is van mening dat die Afrikaner in Suid-Afrika slegs kan voortbestaan deur sy *blanke* identiteit te behou. Die Afrikaanssprekende bruinman word nog steeds na verwys as bruin Afrikaner en is dus nie deel van die "volk" nie.

GROOTSTE AANHANG

Die Afrikanerbegrip wat seker die grootste aanhang in die land geniet, is die derde wat dr. Giliomee beskryf het.

Onderzoek nodig na SR-partytjies

UITGAWES tydens 'n onlangse 'afskeidsfunksie' vir 'n deel van die voormalige SR, werp 'n ernstige refleksie op die besteding van studentefondse. Die rekening vir hierdie privaatpartytjie in 'n Kaapse vyfsterhotel het die aardige bedrag van R323 beloop. Dit sal uit die SR-begroting betaal moet word wat vir ongeveer 95% deur 'n oorbetalings van studentegeld deur die administrasie gedek word.

Ten spyte van 'n begroting van R63 268 vir die termyn 78-79, is SR-bestedings aan min kontrole onderwerpe buite die Raad self. 'n Begroting met globale bedrae vir sowat 15 items word wel opgestel. Hieronder ressorteer publikasies, karnaval, intervarsity, reiskoste, kombis, US-Gesprek, verenigings en ook onthale. Geen gedetailleerde opgaaf van voorgestelde uitgawes binne elke item word egter gemaak nie en die globale somme word uitsluitlik begroot aan die hand van ondervinding uit die verlede. Die tesourier van die Raad kan ook oorplasings tussen verskillende items maak.

'n Bedrag van R2 050 verskyn in die 78-79-begroting vir onthale. Buiten selfonthaal, word hierdie ook aangewend vir verversings tydens SR-ver-

gaderings en vir die onthaal van gaste van die Raad, soos besoekende studenteleiers en sprekers. 'n Onderzoek hierdie week deur *Die Matie* het egter getoon dat hierdie bedrag ruimlik vir selfonthaal aangewend is in die verlede. Die name van bekende restaurante is prominent in die rekeningstaat. Daarby onthaal die uittredende Raad homself jaarliks op 'n sogenaamde 'afskeidsfunksie' wat, volgens tradisie, die afgelope klompie jare in spoghotelle in Kaapstad gehou is.

R46,15 PER PAAR

Die onlangse episode waartydens ses SR-lede, elk met 'n metgesel, en twee genooide gaste by 'n vyfsterhotel in Kaapstad partytjie gehou het, illustreer hierdie tipe van spandabelheid.

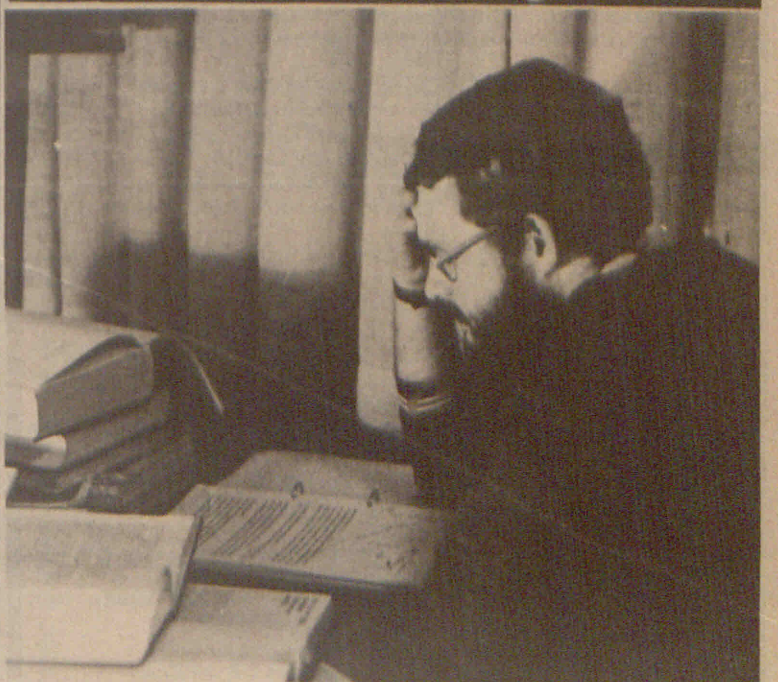
Volgens die rekening is hier geëet en -drink teen 'n gemiddelde koste van R46,15 per paar. Belaglike uitgawes soos 'n fooitjie van R10,00, sigare vir R6,80 en 'n totale uitgawe aan drank van R121,75 pryk op die rekening. Drie-en-twintig porsies nagereg is verder tussen 14 persone bestel. Die feit dat slegs ses van die dertien SR-lede teenwoordig was, verhoog geensins die geloofwaardigheid van die geleentheid nie. Dit is bygewoon deur mnr. Hannes Koegelenberg, Leon Oosthuizen, Eitel Kruger, Fanie Bergh, Altus Coetzee en mej. Christa Benade.

In 1977 het die rekening vir 'n soortgelyke partytjie by dieselfde hotel R346,30 beloop en is daar gemiddeld R34,60 per paar uitgegee. Bedenkinge is toe al reeds uitgespreek oor die sin van hierdie geleentheid.

UITSPATTIGE BESTEDING

Die studente-unie kan nie verlies neem met uitspattige besteding van hierdie aard nie. Verlede jaar het slegs agt van die 28 erkende studenteverenigings toekennings groter as R323 van die SR ontvang. Dit is duidelik dat sulke wanpraktyke in die toekoms nie deur die studente-unie geduld sal word nie. Die aanstelling van 'n onafhanklike beheerkomitee vanuit die studente-unie moet oorweeg word. Die SR-voorsitter, mnr. Jan de Wet, het hom bereid verklaar tot die neerlegging van beter riglyne vir SR-besteding, veral ten opsigte van selfonthale.

Moeilike tye!



Tekenend van die "moeilike tye" wat deesdae op Matieland heers. Vir oulaas probeer elke Matie sy bestaansreg op Stellenbosch verseker.

FOTO STUDIO LOCKLEY



Cor Langenberg.
DIE FOTOGRAAF VIR DIE STUDENT
Vir u groepphotos, portret paspoorte,
huweliksphotos en gradeplegtigheidsfoto's.
KOM NA ONS VIR PERSOONLIKE DIENS
TEL. 3131 PLEINSTRAAT



Die perd is reeds by die water!

IN aansluiting by die kritiek en beskuldigings wat in die vorige hoofartikel voor die deur van die Stellenbosse student en ook die Afrikaner gelê is, wil ons praktiese voorstelle, om ons te verlos van politieke apatie en los te skeur van ons sieklike selfvoldaanheid, aan die hand doen.

'n Skerp hoofartikel, felle kritiek, 'n wrekroep tot selfondersoek is van weinig waarde indien daar nie ook praktiese voorstelle gemaak word nie. "Teoretiese alternatiewe op papier" word genoeg gedoen en is opsigself nog geen oplossing nie.

Die enigste manier om jousef te ondersoek en dit nie eensydig of bevooroordeel te doen nie, is om jou te vergewis van die werklikheid en dan jousef daaraan te meet. Op Stellenbosch is daar gulde geleentheid om die nodige kennis en feite op te doen om elkeen aan die dink te sit. Hier vind genoeg simposiums en besprekings plaas om almal aktueel en polities ingelig te hou.

Word hierdie geleentheid egter voldoende benut? Slegs 'n klein groepie (altdy dieselfde klompie) woon gereeld die besprekings van US-Gesprek by. Die onlangse US-Gespreksimposium, "Op pad na die jaar 2000 - Die krisis en die uitdaging", kon slegs 0,4% van die studente lok!

Die enigste praktiese plan om die gemiddelde student polities ingelig te kry, is om die koshuise te probeer betrek by sulke besprekingskringe.

Die US-Gesprekskomitee het so pas 'n addisionele ad hoc-komitee saamgestel wat deur middel van beter reklame, uitbreiding van bestaande aktiwiteite en koördinerende, groter deelname van die individu op koshuisvlak gaan probeer verkry. 'n Onlangse opname het getoon dat slegs vyf manskoshuise en vier dameskoshuise wel besprekingskringe het. Twee manskoshuise en nege dameskoshuise het geen besprekingskringe nie. *Elf koshuise het egter nie eens op navraag gereageer nie!*

Ons as studente kan nie die land regeer nie. Ons kan wel nou al 'n positiewe bydrae lewer deur aktiewe deelname om sodoende beter begrip vir ons land se probleme te kry. US-Gesprek, SAAK en ander besprekingskringe en verenigings behoort as effektiewe stimulus te dien om studente aan die dink te sit.

Onthou, die verantwoordelikheid lê nie by ander die - dit lê by elkeen se persoonlike, toegeeflike gesindheid teenoor mekaar sowel as teenoor ander bevolkingsgroepe. Alleenlik as ons in ons harte verander, sal ons Christenskap meer regverdig vind voor ander nasies - asook voor God.

'n Mens kan 'n perd tot by die water bring, maar maak drink, dié kan jy hom nie.

Ons is reeds by die water!

REDAKSIE 1978

HOOFREDAKTEUR: LOUIS HEYNEMAN, Redaksiekantore: Langenhoven-sentrum 436 en 438. (Tel. 5979 of Helshoogte A507 (Tel. 4031). Boodsappe: Sekretaresses, Studenteraadskantoor, LSS (Tel. 3702).

ASSISTENT-HOOFREDAKTEUR: KOBUS PIENAAR, Eendrag. (Tel. 2101)

AKTUELE REDAKTEUR: JOHN VAN BREDA, Louwstraat 3

NUUSREDAKTEUR: JOHAN LÖTTER, Eendrag. (2137)

INTERUNIVERSITÊRE REDAKTEUR: MAARTEN MITTNER, Eendrag. (2136)

SPORTREDAKTEUR: KWARTUS SIEBERHAGEN, Dagbreek

SOSIALE REDAKTEUR: DEON VAN NIEKERK, Dagbreek

KUNSREDAKTEUR: ABEL PIENAAR, Paul Krugerstraat 2

TAALREDAKTEUR: ANDRIES CALITZ, Die Laan 18

HOOFFOTOGRAAF: JAN RICHTER, Huis van Zyl (4184)

SUB-REDAKTEURS, NUUS: ERIKA VAN ROOYEN, Hoflaan 14 en COENRAAD PIETERSE, Eendrag

SUB-REDAKTEUR, INTERUNIVERSITÊRE: GERHARD BARNARD, Majuba

SUB-REDAKTEUR, SPORT: SAMPIE HENDRICKS, Dagbreek

SUB-REDAKTEUR, KUNS: PAUL CILLIERS, Dagbreek

NUUSVERSLAGGEWERS: Francois van der Merwe, Ilse de Villiers, Anton Kruger, Henk Rauch, Johan Müller, Nelis van Rensburg, Pieter van Niekerk, Bennie Zietsman, Agnes Hager.

INTERUNIVERSITÊRE VERSLAGGEWERS: Johan Swarts, Anton Bruwer, Koos Sieberhagen, Winifred Botha, A.D. van Niekerk

SPORTVERSLAGGEWERS: Kobus Basson, Ian Theron, J.W. Loubser, J.P. Marais, Anne-Lise Lamont, Francois Malan, A. Graaff, Nico Roux, Barend Vos.

SOSIALE VERSLAGGEWERS: M. Streicher, Elbert Uys, Launa Marais, I. Naudé, Jeanne Jordaan, Deon Roussouw

KUNSVERSLAGGEWERS: Maria Rautenbach, Morlette Lindsay, Japie Pienaar, Rachelle Greeff, Linda Jacobs, Willem Möller

FOTOGRAWE: Piet Borman, M. Greef

SPOTPRENTTEKENAARS: Thomas Tyler, Koos van der Riet

VERSPREIDERS: Wynand Fourie, Nico Steyn, C.L. van Schalkwyk

uit die studenteraad

JOHN VAN BREDA BERIG:

DIE laaste SR-vergadering is op die 25ste Oktober gehou en kenmerkend was die vele mosies rakende politieke aangeleenthede. Alhoewel die SR 'n duidelike formulering oor sy eie rol en funksies tot volgende jaar uitgestel het, kan 'n mens uit die tipe mosies alreeds sien in watter rigting daar beweeg word.

Mnr. Piet Delpport het 'n mosie ingedien waarin hy die *Rapport* versoek om nie onnodig beriggewing te plaas wat die "natuurlike" inskakelingsproses van die bruin student skaad nie. Ter motivering het hy gesê dat die *Rapport* oor 'n sekere aangeleentheid beriggewing gedoen het sonder om die feitlike situasie in ag te neem. Dê mosie is eenparig aange- neem.

Mnr. Piet Stofberg het voorts 'n mosie rakende die debakel rondom die Akkerjokompetisie ingedien. Die mosie lui dat die owerhede nooit gekant was teen die bruin student wat aan dié kompetisie deelgeneem het nie. Hy het gesê dat hy self by die rektor was en dat lg. hom persoonlik die ver- sekering gegee het dat die owerhede geensins daarteen gekant was nie. Die stemming het soos volg verloop: 11 vir en 2 buite stemming.

Ook die ASB en NUSAS het onder bespreking gekom. Mnr. Renier Koe- genberg het 'n mosie ingedien waarin hy gevra het dat 'n komitee Stellen- bosch se posisie t.o.v. die ASB en NUSAS sal ondersoek. Mnr. Nic

Koornhof was teen dié mosie gekant omdat daar alreeds 'n soortgelyke ondersoek deur sy portefeulje gedoen word. Die mosie is nietemin met 'n meerderheid (11 vir en 2 buite) aan- vaar.

Wat die rol en funksie van die SR betref, het mnr. Frans Roelofse 'n studiestuk voorgelê, maar die SR het gevoel dat dit beter sou wees om dit die vakansie deeglik te bestudeer en vroeg in volgende jaar tot 'n eksplisiete formulering t.o.v. hul eie rol en funksie sal kom.

P.F.P.; groter konflik

PIET STOFBERG, Eendrag, skryf:

DIE artikel in *Die Matie* van 20 Oktober onder die opskrif "Konflikpotensiaal groot binne Suid-Afrika" durf, vanweë die eensydig, negatiewe benadering van die skrywer, Chris Heymans, nie sonder kommentaar deurglip nie. Volgens die skrywer is daar net eenvoudig geen enkele aspek van die Suid-Afrikaanse bestel wat goed is nie!

Hy kla dat die Swartes gedurig aan die korste ent trek, gedurig ten swaarte teen hulle gediskrimineer word, dat hulle oor geen effektiewe vakbonde beskik nie en dat hulle oor die reg behoort te beskik om vrylik te mag staak. Die Suid-Afrikaanse stelsel moet volgens Mnr. Heymans "oopgemaak" word, die regering moet wegdoen met alle sosiale skeidingsmetodes waardeur die huidige vreedsame naasbestaan van die heterogene bevolkingsgroepe van S.A. bewerkstellig word, omdat hierdie middels as regerings-rassisme bestempel word. Maar hy gaan nog veel verder. Die hele Suid-Afrikaanse politieke stel- sel word deur hom as 'n lewensgevaar- like konglomeratie voorgestel waarin Bruin- en Swartmense as die bitter- lydendes en afgrysig uitgebuitenes voorgedoen word terwyl niks gedoen word om die politieke frustrasie te vermy nie.

Swarter kon S.A. en sy regering seer sekerlik nie geskilder word nie.

P.F.P. BELEIDSRIJTING

Om op al hierdie talle aantygings behoorlik en volledig te antwoord, sou 'n reeks artikels verg. Die interessante egter is dat Mnr. Heymans se "ideale demokratiese stelsel" soos deur hom aan die hand gedoen, dieselfde hoofele- mente bevat van die pas-aangekondigde nuwe beleidsrigting van die P.F.P. Trouens; daar is 'n woordelike ooreen- stemming, t.w. regering d.m.v. "konsensus", "magsdeling" en dan die nuwe te werformule ter beskerming van minderhede, nl. die "vetoreg". Hierdie ooreenstemming tussen Mnr. Heymans se ideale oplossing en dié van die P.F.P. lyk meer as net toevallig, om die minste daarvan te sê. Beide propageer 'n rigting waarvan die uitsluitlike doel en logiese gevolg die vernietiging van ordelike demokratiese ontwikkeling vir die verskillende groepe van S.A. is; en dit is terselfdertyd dieselfde einddoel wat deur georganiseerde binnelandse agitatie en toenemende druk van die internasionale gemeenskap nagestreef word ter verkryging van 'n veranderde politieke bestel volgens eie voorskryfte. Al hierdie instansies verlang 'n "oop" gemeenskap, al hierdie instansies soek na 'n stok om die Regering verdag te probeer maak. Dit is alles deel van die totale strategie teen S.A. wat nie net polities is soos in hierdie geval nie en op die oog af oënskynlik onskuldig mag voorkom nie, maar ook op 'n slinkse wyse nes 'n sekat ook ander arms het - ook militêr, ekonomies en sielkundig teen S.A. gemik is.

VERDWYN REEDS

Geen mens in S.A. sal vandag gekant wees teen die verwydering van sodanige diskriminerende fasette waardeur enig- sins wrywing veroorsaak word nie en

CHRIS HEYMANS, Buitekring 17, antwoord:

DIT is 'n totale mistasting om die beginsel van konsosiasie per defini- sie nou skielik aan die PFP te koppel. Ek sou mnr. Stofberg graag na die werke van Arend Lijphart en Theodore Hahnf en Prof. Ben Vosloo wou verwys wat aanvoer dat hierdie tipe demokrasie die mees demokratiese resep vir 'n samelewing met dieper- deelde groepsbelange is, veral omdat dit effektief na die belange van alle groepe omsien; ook minderheids- groepe.

Dat daar probleme opduik met kon- septe binne die model, soos die veto- stelsel, is waar, maar is u nou regtig so naïef om te dink dat elke lewe saak op die agenda van só 'n regering, geveto gaan word? U moet onthou dat so 'n stelsel volgens die gematigde denktradi- sie in Suid-Afrika, eers geïmpliteer sal word nadat deeglike beraad daaroor gevoer is. Samewerking sal dus die grondslag van só 'n regeringsvorm in Suid-Afrika vorm. Hierdie feit op sig- self, is uiters belangrik om in gedagte te hou wanneer oor die werkbaarheid al dan nie van konsosiasie-demokrasie in Suid-Afrika gespekuleer word.

ONBEGRYPLIK

Hoe u kan beweer dat 'n same- werkingsmodel kan lei na groter kon- flik, is vir my onbegryplik. Ek het juis in die artikel waarna u verwys het, die konflikpatrone in Suid-Afrika probeer analiseer en daarin met feitlike ge- gewens aangedui in watter mate die huidige skeidingsbeleid die konflik- potensiaal radikaal verhoog het. Met hierdie beleid het die Regering tot dus- ver 'n kunsmatige stabiliteit in die hand gewerk wat die politieke vervreemding en ekonomiese eksploitasie van, en die sosiale diskriminasie teen die Swart- mense veral, verhoed het om tot uit- barsting te kom. Hierdie verdrukking kan nie vir ewig voortduur nie.

HAND VAN VRIENDSKAP

Meneer STOFBERG is blykbaar bereid om die risiko te neem om te hoop dat die uitbarsting nooit sal kom nie. In antwoord tot hierdie passiewe of andersins repressiewe benadering, is daar die benadering om 'n hand van vriendskap uit te steek om sodoende 'n proses te bewerkstellig wat nie tot die vervanging van wit dominasie met Swart dominasie sal lei nie, maar waar- in die groepe in Suid-Afrika mekaar goedgegunstig sal kan vind.

SELFONDERSOEK NODIG

nodig?

VIR KRISIS N.G. Kerk stel teleur

PETER VAN RYNEVELD skryf:

DIE hoofartikel in die laaste uitgawe van *Die Matie* het ons uitgedaag om ons eie persoonlike oortuigings ten opsigte van ons politieke en godsdienstige idees, te ondersoek. In die besonder ons houding t.o.v. ander rasse-groepe in Suid-Afrika.

Dit is daarom ironies dat die leiers van die N.G. Kerk vyf dae later by die Algemene Sinode besluit het dat hulle nie eens bereid is om 'n kommissie aan te stel om die eenheidsband en noue skakeling tussen die vier N.G. Kerke te ondersoek nie. Dié besluit stel twee uiters belangrike uitdagings voor ons as Stellenbosse studente.

afgelope Kruispad-situasie het baie van ons genoep tot selfondersoek van ons persoonlike oortuigings omtrent hierdie sensitiewe sake. Ons eie oortuigings en besluite speel 'n rol in die manier waarop ons aan 'n toekoms van vrede en stabiliteit in ons mooi land kan werk.

TERUGSIT

Stellenbosch het in die verlede die leiers van Suid-Afrika geproduseer en dit sal nog steeds die geval wees, mits ons aan die voortou bly. Ons kan nie bekostig om terug te sit en toe te laat dat die geskiedenis bloot sy gang gaan sonder dat ons iets daaraan doen nie.

MOENIE SWYG NIE!

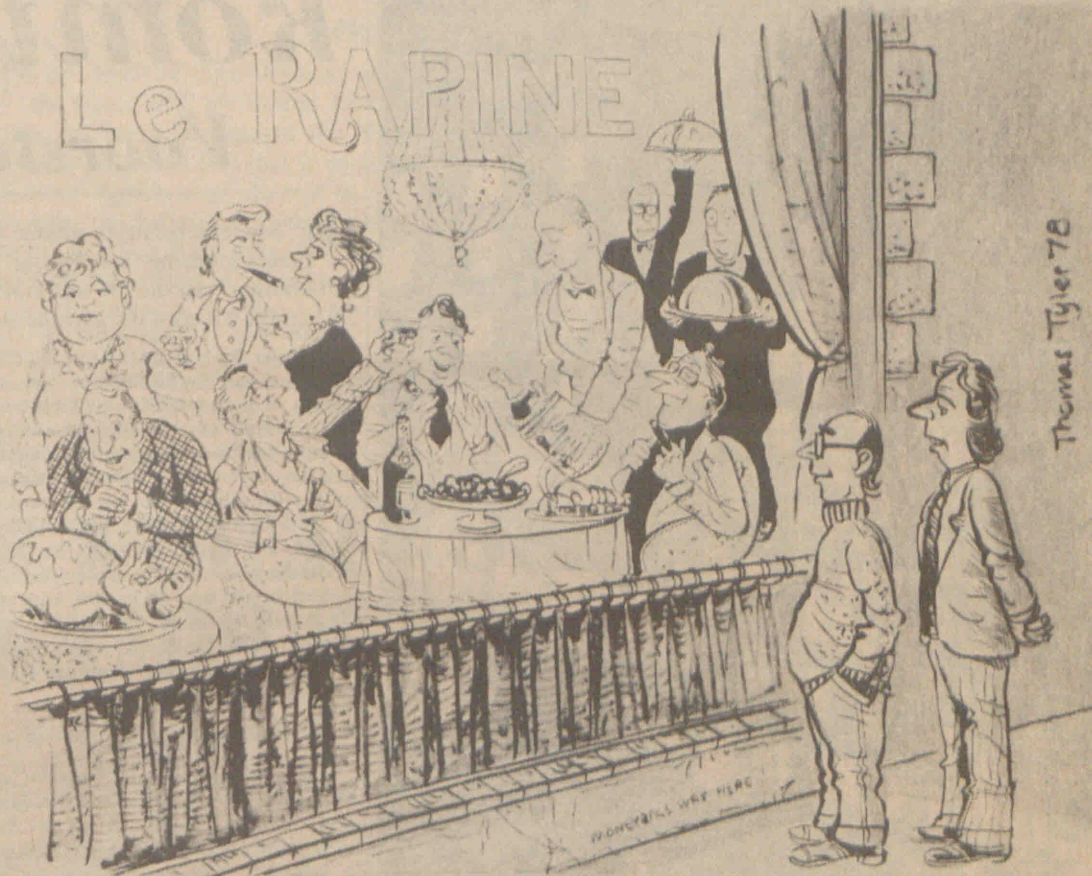
Die stem van die Stellenbosse studente moet gehoor word en ek daag dié wat lees, hoor en *dink* uit "to stand up and be counted", Indien jy saamstem, sê so. As jy nie saamstem nie, laat blyk dit ook. Maar moet om hemelsnaam nie swyg nie!

Die uurglas het uitgeloop ...

"DIEP TELEURGESTELD"

• In die lig van die feit dat die Bruin, Swart en Indiër gemeenskappe "diep teleurgesteld" was oor dié besluit, (*Die Burger*, 26 Oktober) moet ons onself afvra hoekom só 'n besluit dan geneem is? Ons is tog almal kinders van God en hoe meer mense bymekaar kan kom in Sy naam - hoe wonderliker.

• Tweedens, begin ons hier op Stellenbosch anders dink as al die ander Afrikaanse kampusse - neem bv. ons sg. "onpatriotiese" non-affiliësie by die ASB en die toelating van anderskleurige studente tot die Universiteit (al is dit net 'n klein groepie). Ook die



"Dit word nou algemene gebruik op Stellenbosch - hierdie is die Boatrace-koördineringskomitee."

(Feite wat aan die lig gekom het oor 'n onlangse afskeidsfunksie van die vorige SR, plaas die voortbestaan van dié tipe funksies onder verdinking. Sien berig op bladsy 1.)

Eenbedryf deur USAT

USAT bied op 22 en 23 November om 20h15 'n eenbedryf in die Libertas-teater aan. Almal wat nog op Stellenbosch of in die omgewing is, is welkom om te kom kyk.

Tydens die 1978-Dramafees het Majuba hul opvoering van *Die Ballerina sonder Borste* onttrek. Hierdie eenbedryf is dr. Ben Dehaeck se verwerking van Eugène Ionesco se toneelstuk *Die Kaalkop Prima Donne (La Cantatrice chauve)*.

Louïe Loots, bekend vir haar knap regie van Marlene van Niekerk se twee eenbedrywe wat tydens die Sharp-fees

in Grahamstad opgevoer is, behartig die regie. Die spelers is almal studente.

Saam met die eenbedryf is daar 'n uitstalling in die voorportaal van 'n groep studente-kunstenaars soos Maryla Biolobrzek, Nick Curwell, Braam Botha en Nic Vergunst.

USAT nooi almal hartlik uit om die jaar op 'n gesellige wyse saam met hulle af te sluit. Toegang vir studente is slegs 50 sent.

STELLENBOSCH MOET SOEKE NA IDENTITEIT OORWIN

P.F. MARAIS, Majuba, skryf:

NADAT ek die inleidingsartikel "ons moet bakens nou versit" gelees het, staan ek nog steeds met my baken in die hand. Dit is inderdaad jammer dat belangrike sake wat in die artikel ter sprake kom, met 'n paar losse algemene hede afgemaak word.

Stellenbosch roem op 'n "oop" gespreksituasie, 'n noemenswaardig gedagte wat nie deur *Die Matie* gehandhaaf word nie. Sy eensydige bekleemde reaksie wissel van ASB-heraffiliësie tot by sekere "rype" oordenkinge wat gewoonlik enige gedagtes buite Stellenbosch as naïwiteit afskryf.

GRAAD VAN DEELNAME

So terloops, dit gaan lank nie meer oor die kwessie van heraffiliësie nie, want ons is ge-affiliëer deur die ASVS en ons het dus 'n aandeel in die doen en late van die ASB. Dit gaan eerder om die kwaliteit en graad van ons deelname. My eerlike vraag is of Stellenbosch nie bang geword het om sy saak sterk te stel nie.

AGTERRYERS?

ASB 'n agterryersorganisasie? Hierdie selfde agterryersorganisasie het meer as drie-en-twintig jaar gelede al beurse aan Swart studente geskenk. Nou lê hier tog vir my 'n belangrike naïwe mistasting voor die hand; nl. die sg. regverdiging van 'n Kruispad-situasie. Niemand probeer dit regverdig nie - nie die regering nie, nie die kerk nie.

Hierdie komplekse probleem is nog minder die uitvloeisel van afsonderlike ontwikkeling. Eienaardig dat die hele Derde Wêreld met die sosiaal-patologiese probleem sit. Meksiko-stad sit met 25% van sy totale bevolking in plakkerskampe, terwyl die magtige Amerika (sonder probleme) se New York 'n eie ± 7% probleemkinders in plakkerskampe het. Alles natuurlik as gevolg van afsonderlike ontwikkeling.

As u mense oproep tot entoesiastiese aanvaarding van ons tydsproblematiek, 'n voortstuwende wegbeweging van 'n pigmentokrasie na 'n merietokrasie, dan is ek dit met u roerend eens. As Stellenbosch touleier wil word, sal hy eers sy eie soeke na identiteit moet oorwin en sy "plek in die son" uitspel.

In die laaste paragraaf verwys u na: 'n binnelandse beleid wat nou reeds die feitlike situasie van wit, bruin en swart as gesamentlike eenheid ... Met

so 'n vae stelling staan ek verlei met my baken in die hand. Waarheen wil u skuif?

Ons sien uit na die volgende hoofartikel waarin ons hopelik dan ná opheldering, hierdie keer saam kan besluit waar ons bakens kan plant.

(Dit is nooit gesê of geïnspireer dat plakkerskampe hul ontstaan a.g.v. afsonderlike ontwikkeling het nie. Dit is besef dat voortdurende aanpassings dus nie die kamp wat teen menslikeheid noodsaaklik is in 'n gedurig veranderende moraliteit indruis nie, maar wel die rende sosiale opset. Ons bepleit dus 'n regering se beleid daaromtrent. Dit is bereidwillige gesindheid in plaas van tog duidelik dat die Kerk of staat nie onsinnige hardnekkigheid. - Red.)

so iets regverdig nie - daar het ons dit eens. Al wat egter tel, is hul hantering van die saak.

Die bevraagtekening van die status quo beteken nie noodwendig dat die vraesteller presies weet waar om die bakens te plant nie - wie kan per slot van sake in die toekoms in sien?

Wat wel belangrik is - en dit is die punt wat ons probeer maak - is die voortdurende aanpassings van die saak.



Harmonie het onlangs sy 73ste bestaansjaar met 'n gekostumeerde tuinparty gevier. Die funksie is opgedra aan die uitredende prinsipale, mev. Klopper. Op die foto verskyn mev. Klopper saam met die primaria vir 1979, Helena Kitshoff.

DE
Volkskombuis
AAN DE WAGENWEG

Ou Strandweg, Stellenbosch

TRADISIONELE RESTOUMENT

Oop elke dag en aand behalwe Dinsdag	Open each day and evening except Tuesday
Oorspronklike a la Carte Spyskaart	Original a la Carte Menu
Vir die haastige sakeman of toerist:	For the fast-moving businessman or tourist:

"DE BREDIE POT"

'n Selfbedien keuse van inheemse bredie, kerrie of pastei R2,50	A Self-service choice of traditional "bredie", curry or pie R2,50
Private funksiekamer beskikbaar	Private function room available
Tafelbesprekings Tel. 7-2121	Table bookings Tel. 7-2121

Reeds 1 vm.

Studentebelange- komitee wil woel Voorstelle en klagtes welkom

DIE Studentebelangekomitee onder voorsitterskap van Etienne Rabe, is van plan om met heelwat herorganisering van groter diens vir die Studentegemeenskap te wees. Die SB-komitee is 'n sub-komitee van die SR wat moet omsien na die daaglikse belange van die studente. In 'n groot mate is die rol van die SR soos die gewone student dit sien, op die Studentebelangekomitee afgeskuif.

Volgens die reglemente van die SR is die doel van die SB-komitee "om 'n liggaam te skep waardeur studente hul belange aktief kan bevorder, en wat op eie inisiatief studentebelange sal ondersoek en bevorder". "Met betrekking tot alle aangeleenthede wat nie onder die prim-komitee val nie, berus dit by die lid vir Studentebelange om die behoeftes van die studente-unie te probeer bepaal soos dit na vore kom en dan daarop te reageer. Ten einde vry te bly om hierdie funksie te vervul, moet so min moontlik vaste pligte aan hierdie portefeulje gekoppel word."

VOORSTELLE

Dié komitee kan egter slegs tot sy reg kom en tot diens van die studente wees, indien voorstelle of klagtes die SB-komitee bereik. Vir die skep van so 'n kanaal is daar reeds in die vorige termyn 'n KLAGKAS by die posbusse buite die Sentrum aangebring. Ongelukkig word die KLAGKAS byna uitsluitlik gebruik vir LSS-klagtes (klagtes waarvoor daar 'n spesiale NEULSIE by die peuselhoekie aangebring is).

Die SB-komitee sal voortaan probeer om gereeld verslag in *Die Matie* aan die studente-unie te lewer oor sake waarvoor besluite geneem is.

In die oriënteringsweek gaan aan die voorsitters van sekere nie-fakulteitsverenigings die geleentheid gegee word om op Woensdag 7 Februarie om 15h15 hul verenigings aan die eerstejaars bekend te stel. Die voorsitters voel dit was 'n groot leemte in die vorige oriënteringsprogramme.

KULTUURWEEK

Op 'n SR-vergadering is 'n mosie, wat die inisiering van 'n Kultuurweek bepleit, eenparig aanvaar. 'n Datum vir so 'n week is vasgestel vir 30 April tot 5 Mei 1979. Dit is iets heeltemal nuuts op Stellenbosch en 'n poging om die breë studentemassa te betrek by 'n week van ligte kultuurvermaak en kultuurbedrywighede; 'n poging om die student nie net na die kultuur te laat kyk nie, maar dit self te bedryf. Voorstelle van wat aangebied kan word, asook persone wat vrywillig hulp wil aanbied vir die organiseer daarvan, sal

verwelkom word. 'n Gepaste benaming vir die Kultuurweek ontbreek ook nog.

PRIVAATLOSIES

PSO-losies, waarna tans 'n groot vraag is, is ondersoek om te kyk in watter mate die SB-komitee as middelman kan optree tussen voornemende huurders en gewillige verhuurders. Die PSO-koshuise is egter self ook besig om die privaatlosiesmoontlikhede in hul wyke te ondersoek en die saak op 'n meer georganiseerde vlak te bring.

In die vorige *Die Matie* is reeds gemeld van die 10% afslag wat studente op sekere artikels by die CNA (Stellenbosch, Bellville, Parow) kan kry deur bemiddeling van die SB-komitee. Deur die studenteregistrasiekaart te toon kan die Baxter-teater teen halfprys besoek word.

KLAGTES en veral VOORSTELLE en RAAD is baie welkom - gooi dit in die KLAGKAS.



Wie het nou weer gesê studente het 'n luilekker lewe? Dié foto van Helshoogte is vandeeweek om 01h00 geneem - almal, met die uitsondering van 'n paar, was nog aan die werk.

'MOENIE HERAFFILLIASIE NEKOMDRAAI NIE!'

WYNAND NEL, Majuba, skryf:

DIE bevordering van 'n goeie en oop gesprek is ongetwyfeld 'n belangrike voorwaarde vir oorwoë en gefundeerde besluitneming. Skynbaar word dié standpunt nie deur die redakteur van *Die Matie* gehuldig nie. U skryf in u vorige hoofartikel dat A.S.B.-heraffiliasie "vir ons onaantwoordbaar bly"!

Wil u met hierdie kategorie se stelling die stemme wat tans opgaan vir heraffiliasie so gou moontlik in die kiem smoor en u eie bevooroordeelde mening in ons studente se kele afdruk? Dit is ook opvallend dat u die argumente wat mnr. De Wet, Eloff en Fisser in hulle Deurbraak-artikels gebruik, gerieflikshalwe ignoreer en met u sedelesie oor die baie ingewikkelde Kruispad-situasie die gesprek oor ASB-heraffiliasie nekomdraai.

Sê my, mnr. die Redakteur, wat het Stellenbosch so danig bereik sedert disaffiliasie? 'n Toulieersposisie? Geleefwaardigheid? Of dalk 'n studente-

unie wat merendeels apaties staan teenoor sosiaal-politieke probleme met hier en daar 'n gefrustreerde "kraai" soos van 'n hoenderhaan wat nie eens meer 'n eie mishoop het nie? Wie luister nou eintlik na Stellenbosch terwyl ons probeer om allemansvriend te wees?

Dit wat Stellenbosch te sê het - en hy het belangrike dinge om te sê, ook oor Kruispad - sal steeds onhoorbaar bly as hy nie 'n platform het waarop hy dit kan sê nie.

En as u ons oproep dat om "die bakens sou (moet) versit", gee tog asseblief leiding waarheen u dink dit versit moet word. 'n Mens ruk darem

nie net bekende bakens t.w.v. die sensasie van "uitruk" uit om dit dan enige ander plek te gaan inslaan nie. Of bedoel u dalk met u opmerking "n binnelandse beleid wat *nou reeds* die feitelike situasie van wit, bruin en swart as gesamentlike eenheid op 'n nie-diskriminerende vlak - erken en sodanig organiseer", dat die bakens só versit moet word dat ons 'n eenheidsstaat met uiteindelik swart meerderheidsregering word?

(In u eie belang is u brief verkort, aangesien dit gedeeltelik 'n persoonlike aanval is waarby die lesers van dié koerant niks belang het nie.

"Goeie en oop gesprek" bestaan wel op hierdie kampus. *Die Matie* het 'n trotse tradisie van oop en opponerende gespreke. US-Gesprek, SAAK e.a. bied gulde geleenthede en let wel beide kante van die saak word belig. Dis immers hier waar 'n Buthelezi net so 'n kans gegun word as 'n Lammie Snyman. Sou die ASB dit ooit oorweeg om 'n Swapo-spreker sy kant van die saak te laat stel? Daar kan sekerlik nog meer op Stellenbosch gedoen word, maar binne die bestaande raamwerk.

Oor die Maties se tanende belangstelling in besprekings en Simposiums oor aktuele sake, is ons net so verontrus soos u. Die deelname van die gemiddelde student sal egter nie groter word as ons ons terug bevind by die ASB nie.

U sien skynbaar die "sensasionele uitruk van bakens", (u gevleuelde woorde) as 'n gevaarlike stap in die rigting van Swart meerderheidsregering. Terloops, wat in die betrokke artikel gesê is, kom in werklikheid uit artikels wat in die Afrikaanse pers van die afgelope maande voorgekom het!

Moet asseblief tog nie probeer voorgee dat *Die Matie* dink swart meerderheidsregering is die enigste alternatief nie.

Dit sou 'n gekheid wees. - Red.)

Two mountaineers say thank you

MRS J. BURTON-MOORE, 7 Elstree Road, Bergvliet, writes:

DURING the recent school holidays my husband and I were on a hiking trip in the Cedarberg Mountains. Saturday, 30th September, turned out to be a day during which the weather conditions were quite appalling with rain, high winds and extreme cold. After walking in these conditions all day we arrived at the Crystal Pool Hut only to find the accommodation already overcrowded, mainly with students from your University. We were suffering from exposure, our rucksacks and sleeping bags were soaking wet and our spirits at a very low ebb.

Your students rallied round to take care of us. They made room for us in the hut and gave up the only bed so that we might sleep in comparative

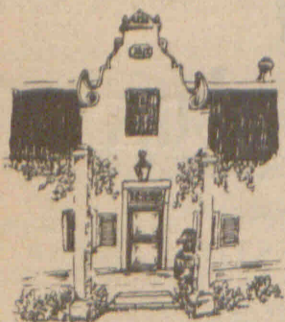
comfort. They gave us hot coffee. One of the girls insisted on my husband using her sleeping bag as his was too wet and he had reached the stage where he could not get warm. One of the boys gave me a blanket and during the night this same boy (I think he said his name was Philip van Rooyen), still concerned about our comfort, got out of his sleeping bag and made me use it. They were all so friendly, helpful and anxious to do all they could for us.

It is very gratifying when someone says to you that the youth of today are selfish, thoughtless and rude, to be able to say with conviction, "No, my friend, you are quite wrong."

Thank you, to your wonderful students.



Die voorsitter van die ACSV, Frans Marais (links) en die voormalige voorsitter, Wilhelm van Deventer by die Saambou Nasionale wissel-trofee wat die ACSV verower het as die mees dinamiese vereniging op Stellenbosch. Die Vereniging vir Handel en Ekonomie was tweede en Fokus derde.



SPIER RESTAURANT

OOP DINSDAG TOT
SATERDAG VIR
MIDDAG EN AANDETE
: A LA CARTE.

SONDAG SLEGS VIR
MIDDAGETE
: VASTE SPYSKAART.

ONS BIED 'N VERSKEIDENHEID VAN DISSE
AAN OM BY ALMAL SE SMAAK
SOWEL AS SAK TE PAS.

MEER AS 80 WYNE OM VAN
TE KIES.

GELEË TUSSEN VLOTTENBURG EN LYNDEDOCH STASIES
TEL. 02234-242

SR word onthaal



Standard Bank het onlangs die Studenteraad onthaal. Op die foto verskyn v.l.n.r. mnr. Christo de Wit (Studentesakebestuurder), B.J. Willemsse (Takbestuurder), Jan de Wet (SR-voorsitter) en C. van Niekerk (Personeelbestuurder).

Close check needed on SRC expenditure

FRITZ MEISSNER, Helshoogte, writes:

IN *Die Matie* of 20th October, under the heading *Gematigdes kan oor neem in NUSAS*, is an account of the recent SRC election at *UND*. I would like to refer specifically to the statement that allegations of misuse of funds laid against the old SRC by Chris Swart were "misleidend en verkeerd". While this is factually correct, I feel that it could easily be understood to mean that Mr Swart deliberately furnished incorrect figures in an attempt to mislead. In actual fact he acted in good faith in drawing attention to discrepancies between figures which he obtained from the university administration and those in the SRC books, although these have since been explained as the result of misunderstanding between administration and SRC rather than of mismanagement.

It is interesting to note that for his pains Mr Swart has been made treasurer of the new SRC and has the task of sorting out the muddle which he was the first to spot. The magnitude of this problem may be judged from a letter written to *Campus* newspaper (4 October) by him in his capacity as SRC treasurer, where he writes, "We (the SRC) will be in debt to Admin to the tune of ... R12 000. The over expenditure was the result of misunderstanding, not SRC mismanagement ... such a large debt ... means that a very close check will have to be kept on SRC expenditure."

MISAPPREHENSION

I trust that this letter will serve to correct any misapprehension which might have been left by the report.

oud maties kom kuier binnekort op kampus

"MET die hoër onderwys voortdurend in die nuus wil dit voorkom of die belangstelling van oud-studente in hulle *alma mater* des te groter is." Sô sê mnr. Andries Esterhuysse, adjunk-direkteur van ontwikkeling aan die Universiteit van Stellenbosch, wat besig is met reëlings vir 'n saamtrek van Oud-Maties uit die jare 1931 - 1940.

Hy sê uit skrywes wat van talle oud-studente ontvang is, is dit duidelik dat hulle graag eerstehandse kennis wil opdoen oor wat op die kampus van hulle *alma mater* aangaan. "Hulle voel klaarblyklik die behoefte aan om self te kom kyk en gesels," sê mnr. Esterhuysse.

SAAMTREK SOOS MIN

Die beoogde saamtrek is op 30 November en die adjunk-direkteur sê hy is baie tevrede met die reaksie wat hy tot dusver van Oud-Maties ontvang het. "Hulle is beslis aan't opruk. Daar

is mense so ver soos Windhoek, Otjiwarongo en Okahandja in Suidwes wat laat weet het hulle kom. Ek het ook positiewe reaksie ontvang uit plekke soos Bloemfontein, Pretoria, Worcester, Kaapstad en die Strand - alles dui daarop dat ons 'n saamtrek soos min gaan hê."

'n Program wat veral baie interessant behoort te wees vir studente wat dekades gelede laas op die Akker was, is deur mnr. Esterhuysse gereël. Dit sluit onder meer uitstappies in na die Kweekskool, die nuwe konservatorium, die Danie Craven-stadion, die departement liggaamlike opvoedkunde en die

sportsentrum.

OU KENNISSE HERNIEU

Die jaarlikse vergadering van die Konvokasie vind dieselfde dag plaas. "Ons kan dus verwag dat baie ou kennisse weer hernieu gaan word," het mnr. Esterhuysse gesê.

Mense wat voornemens is om nog die saamtrek by te woon, word versoek om so spoedig doenlik met mnr. Esterhuysse in verbinding te tree deur Stellenbosch 70062 te skakel of om aan hom te skryf:

p/a Departement Ontwikkeling
Universiteit van Stellenbosch
STELLENBOSCH 7600

Studeer maklik

Eksamensukses is maklik met sistematiese studietye. Kort, helder „inneemtye” is die geheim-nie ure van moeisame sloofwerk nie. Begin vroeg in die aand studeer en moet nooit met wilskrag teen lomerigheid veg nie. Dit lei net tot ooreising. As u vaak word, neem 'Lert-wakkerbly-tablette. 'Lert hou die verstand skerp, helder, ontvanklik en wakker. 'Lert is beter as koffie, en word gebruik deur studente, nagwerkers soos verpleegsters of mynwerkers, en deur motoriste.

Elke tablet bevat Caff. Cit. 90 mg.
Caff. Alk. 90 mg.



 **Liberty**
VERSEKER U **lewe**
BESKERM U TOEKOMS

Wanneer u u studies finansier, is die regte polis u versekering.

Laat Liberty-lewensgenootskap u help. Ons nuwe polis is spesifiek vir u, die student, ontwerp en dit kan u help om u studies te betaal.

U kan die studentepolis gebruik as sekuriteit vir 'n lening by 'n bank of ander finansiële instansie. Deur premies van minder as R40 te betaal, kan u tot R5 000 leen. Ons polis sal natuurlik nie waarborg dat u 'n lening kry nie - dit hang van u eie kredietwaardigheid af - maar dit verskaf wel die sekuriteit wat 'n voorwaarde vir enige lening is en waarvoor u sekerlik gevra sal word.

En met 'n studentepolis het u nie net die steun van 'n lening nie, maar 'n waarborg dat Liberty lateraan twee verdere aansoeke om lewensdekking sal aanvaar, wanneer u 'n graad behaal, trou, of 'n kind ryker word, ongeag u gesondheidstoestand op daardie tydstip.

Al wat nodig is, is dat u jonger as 25 en 'n bona fide-student aan 'n inrigting vir hoër onderwys moet wees. Universiteit, opleidingskollege, voltydse studie en deeltydse korrrespondensiekursusse - almal kom in aanmerking.

Praat dus met 'n versekeringskonsultant. Belê in die studentepolis, en verseker u studies en u loopbaan.

Liberty verseker u lewe, beskerm u toekoms.

LIBERTY LIFE ASSOCIATION
-LEWENSGENOOTSKAP

1978 - 'N JAAR VOL OPWINDING



'n Plek wat nou eenmaal by almal ontsag afdwing, is die leehokke. Juis dié tyd van die jaar speel daar, menige persoonlike dramatjies (party baie tragies) af. Hoekom die kennisgewingborde verskuif is tot die onpersoonlik sypaadjie langs die Sentrum, weet nugter alleen.

DIT was 'n goeie jaar – daaroor sal niemand kan stry nie. 1978 was immers gekenmerk deur baie opwinding, drama, teleurstellings en gebeure om oor huis toe te skryf.

'n Mens kan maar net 'n paar dinge noem wat nog lank in die geheue sal bly voortleef.

- 'n Opera-agtige karnaval wat een groot plesier van begin tot end was – met 'n rekordbedrag van meer as R109 000 ingesamel.
- 'n Bom wat bars na kritiek van *Die Matie* op die SR oor hul bra futlose apatie. 'n Polemie volg hierna tussen *Die Matie* en die SR-voorsitter wat lei tot 'n skeur in die SR.
- Op 12 April bedank die mees dinamiese SR-lid, Ilse Treurnicht en kort daarna volg nog drie lede haar voetspore.
- 'n Opspraakwekkende monstervergadering volg.
- Ons wen die "Intervarsity" teen Ikeys – hoewel nie baie skouspelagtig nie!
- 'n Verwoede eksamen is tans besig om onder ons te maai.



Die groot keuse waarvoor elke student een of ander tyd te staan kom. Wat is die dringendste – die akademie of die lokkende see by Gordonsbaai? Die sonnigste, windlose dae kom mos altyd in die eksamen...

BRANDERRYKAMPIOENE

Die Branderryklub se klubkampioenskappe is op Saterdag 21 Oktober by Koeëlbaai gehou. Die gehalte van die branders was nie baie goed nie, maar weens die eksamen was die klub verplig om die kompetisie af te handel. (Die kampioenskap is reeds twee maal uitgestel). Die deelnemers het gesukkel om goeie punte te behaal.

Archie Swanson het egter met 'n baie goeie vertoning die 1978 Klubkampioen geword. Koos Pretorius was tweede met Dilly Malherbe in die derde plek. Hennie Rall het vir 'n verrassing gesorg deur vierde in die kompetisie te kom.

Dié kompetisie was die laaste een van die jaar en die bestuur van die Klub wil al die lede bedank vir hulle belangstelling en wens almal sterkte met die eksamen toe.

D. MALHERBE

Kom bly oor by



DIE GASTEHUIS
Afrikaneroord

KUSWEG, STRAND.

By ons kry u die beste behandeling teen die billikste tarief. Ons kamers met badkamers is van die mooiste in die Strand.

Skakel 024 – 32819 vir besprekings.

1979
LOSIES
BESKIKBAAR

RONDAWELS 10 KM
VANAF STELLEN-
BOSCH

R30 per maand
R300 per jaar
Feb. – Nov.

Gratis gebruik van Swembad en Tennisbaan

Tel. 02234 – 207

US MUURWAPEN

25 cm x 18 cm
Prys R6,95 (sonder belasting)



WILHELMS

ON-THE-SPOT

DROOGSKOONMAKERS
H/v Andringa- en Kerkstraat

20% AFSLAG **US** **SE**
VIR **MENSE**

Probeer ons Selfdien Muntstuk Wassery

The Colonel's Summertime Special

FREE SOFT-SERVE

Snogurt

with every Colonel Burger.

Try Snogurt today — Yoghurt never tasted this good before!
Offer valid Stellenbosch only. November 4th to 18th 1978.

Juicy Lucy now at the Kentucky Fried Chicken store in Stellenbosch. Serving freshly squeezed 100% pure fruit juices. Juicy Lucy and The Colonel have got together to give you the finest fast food service in town 100% pure fruit juices plus finger lickin' good Kentucky Fried Chicken, Colonel Burgers, chips, salads and desserts.



SO MUCH GOODNESS TO ENJOY

Kentucky Fried Chicken

Trust Bank Centre, Stellenbosch. Tel. 6174.